

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΔΗΜΩΝ, ΝΟΜΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ "Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ".

ΟΝΟΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ:

ΜΕΜΑ ΕΙΡΗΝΗ Α.Μ.10670
ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Α.Μ.10798

ΤΕΛΕΦΩΝΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριθ. Εισαγωγής 1085

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ (Σ.Σ.Ο.Ε)

ΟΝΟΜΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ:
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4 Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:ΝΟΜΑΡΧΙΑ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ,ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ	
1.1 Αρμοδιότητες	11
1.2.Πρώτη Βαθμίδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΔΗΜΟΙ-ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ).....	17
1.3 Δεύτερη Βαθμίδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ν.Α).....	20
1.4 Περιβάλλον Και Τ.Α -Τοπική Αυτοδιοίκηση – Δημοτικά.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ Τ.Υ.Χ. ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΡΥΣΟΥ.	
2.1 Η τοξική κληρονομιά των μεταλλείων	28
2.2 Δραματική πτώση του υδροφόρου ορίζοντα.....	33
2.3 Αφαίμαξη του υδατικού πλούτου της Χαλκιδικής.....	34
2.4 Ανοιχτές πληγές που άφησε πίσω του το μεταλλείο.....	36
2.5 Επιπτώσεις από την μεταλλευτική δραστηριότητα στο θαλάσσιο περιβάλλον.....	38
2.6 Επιπτώσεις από την μεταλλευτική δραστηριότητα στην ατμόσφαιρα.....	45
2.7 Έργα προστασίας του περιβάλλοντος.....	47
2.8 Έργα αναβάθμισης του συστήματος διαχείρισης αποβλήτων.....	47
2.9 Έργα αποκατάστασης του περιβάλλοντος.....	50
2.10 Αποτίμηση-Παρακολούθηση περιβαλλοντικής κατάστασης και εκπόνηση των μελετών βάσης.....	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΕΡΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ (ΘΑΛΑΣΣΕΣ)	
3.1 Σχεδιασμός	59
3.2 Υποβρύχια αναζήτηση εστιών ρύπανσης	60
3.3 Εργαστηριακές αναλύσεις .Επεξεργασία δεδομένων.....	61
3.4. Πλωτά μέσα	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΣΥΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΑ ΈΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.....	66
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	74

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ένας θεσμός που δημιουργήθηκε λόγω της αναγκαιότητας των πολιτών να οργανώνουν και να επικοινωνούν καλύτερα με τους αρμόδιους της περιοχής τους. Επίσης, είναι αυτή που μπορεί να γνωρίζει τους στόχους, τα προβλήματα και τον τρόπο αντιμετώπισής τους. Τέλος, είναι ο μοναδικός θεσμός που βρίσκεται τόσο κοντά στον πολίτη και δεν κάνει την επικοινωνία με αυτόν τελείως απρόσωπη.

Ένα μέρος των υποχρεώσεων και των αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι και αυτό της προστασίας του περιβάλλοντος και της περιβαλλοντικής ενημέρωσης. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι ο ρόλος της αυτός είναι ίσως ένας από τους πιο σημαντικούς μιας και στη περίπτωση αυτή η επικοινωνία είναι αμφίδρομη και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την βέλτιστη επικοινωνία με το κοινό και τα προβλήματά του. Ο πολίτης από την πλευρά του έρχεται σε συχνή επαφή με την τοπική αυτοδιοίκηση και η πληροφόρησή του είναι ευκολότερη.

Όσον αφορά τα περιβαλλοντικά προβλήματα, μια από τις αρμοδιότητές της είναι η ενημέρωση των πολιτών που γίνεται ευκολότερα από την τοπική αυτοδιοίκηση παρά από έναν απρόσωπο επίσημο φορέα που είναι αρμόδιος για θέματα περιβάλλοντος και απευθύνεται σε ένα τεράστιο κοινό χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα. Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι εκ των πραγμάτων ευκολότερο να ενημερώσει τους πολίτες για θέματα που αφορούν το περιβάλλον, να τους τα αναλύσει, να τους προτείνει λύσεις ή βοήθεια αν χρειαστεί. Επίσης, όπως ήδη προαναφέρθηκε, η επικοινωνία είναι άμεση και αμφίδρομη. Η τοπική αυτοδιοίκηση σε θέματα περιβάλλοντος που ενδεχομένως χρειάζεται η συμμετοχή των πολιτών μπορεί πιο άνετα να κάνει <<επίκληση στο συναίσθημα>> και να τους βοηθήσει, μιας και έχουν συχνότερη και καλύτερη επικοινωνία από κάποιον φορέα ο οποίος βρίσκεται << μέσα στο πρόβλημα >>. Τα περιβαλλοντικά προβλήματα δεν μπορούν να επιλυθούν μόνο με μεμονωμένες προσπάθειες, είναι προβλήματα που χρίζουν ομαδικής συνεργασίας. Ειδάλλως, δεν μπορούν να υπάρξουν λύσεις σε αυτά.

Γενικά, παρατηρείται ότι οι περιβαλλοντικές αρμοδιότητες διασπώνται μέσα στη κρατική οργάνωση και κατανέμονται μεταξύ της κεντρικής και περιφερειακής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και μεταξύ διαφόρων αυτοδιοικούμενων δημοσίων νομικών προσώπων συρρικνούμενης έτσι σταδιακά της αποφασιστικής αρμοδιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Συγκεκριμένα στη Χαλκιδική, όπως και σε κάθε νομό της Ελλάδας, τα περιβαλλοντικά προβλήματα που την απασχολούν είναι τα εξής:

- ▶ Η χρήση φυτοφαρμάκων.
- ▶ Η ποιότητα της ατμόσφαιρας.
- ▶ Η ανεξέλεγκτη ταφή τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων σε διάφορες περιοχές της χώρας.
- ▶ Η ρύπανση υπόγειων υδροφόρων από αστικά λύματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΝΟΜΑΡΧΙΑ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ.

A. Νομαρχία

Οι αρμοδιότητες της Νομαρχίας που σχετίζονται άμεσα και έμμεσα με το περιβάλλον αναφέρονται στο ΠΔ 30/1996 (Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης).

Σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α', Άρθρο 1 του ΠΔ 30 / 1996 συνιστώνται, ως δεύτερη βαθμίδα οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (Ν.Α.). που αποτελούν αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και έχουν προορισμό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειάς τους.

- ▶ Παροχή πληροφόρησης
- ▶ Γενικές αρμοδιότητες

B. Περιφέρεια

Οι αρμοδιότητες της Περιφέρειας που σχετίζονται άμεσα και έμμεσα με το περιβάλλον αναφέρονται στο Ν. 2503/97 (ΦΕΚ Α' 107/30-5-1997, Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις). Ενδεικτικά παρατίθενται παρακάτω:

- ▶ Τμήμα Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης.
- ▶ Τμήμα Επικοινωνίας και Εξυπηρέτησης Πολιτών.
- ▶ Η Διεύθυνση Γεωργικής Ανάπτυξης.
- ▶ Διεύθυνση Δασών.
- ▶ Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας.
- ▶ Η Διαχείριση των υδάτων.
- ▶ Γενικός Διευθυντής Περιφέρειας.
- ▶ Γενικές αρμοδιότητες Γ.Γ. Περιφέρειας.

Γ. Αρμοδιότητες Φορέων

Στό πλαίσιο της μέριμνας και του συντονισμού των σχετικών προγραμμάτων του ΥΠΕΧΩΔΕ, συγκροτούνται και λειτουργούν μεταξύ άλλων οι ακόλουθοι οργανισμοί του δημόσιου τομέα:

▶ **ΦΟΔΣΑ**

▶ **Αγροφυλακή**

▶ **Δήμος**

▶ **Νομαρχία**

▶ **Περιφέρεια**

▶ **Κράτος**

Δ. Οι υπηρεσίες (Διευθύνσεις) περιβάλλοντος.

Στην αρμοδιότητά τους ανήκουν όσες περιβαλλοντικές αρμοδιότητες έχουν μεταβιβασθεί στη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση με νόμους ή κανονιστικές πράξεις, και συγκεκριμένα ο έλεγχος των ΜΠΕ και η εισήγηση έγκρισης και ο έλεγχος εφαρμογής των (εγκεκριμένων) περιβαλλοντικών όρων (ΕΠΟ) για έργα ή δραστηριότητες σύμφωνα με την ΚΥΑ 15393/2332/2002 «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 ν. 3010/2002»(ΦΕΚ Β' 1022)⁶⁴, η χορήγηση άδειας διάθεσης υγρών αποβλήτων, η χορήγηση άδειας διαχείρισης στερεών αποβλήτων, επικίνδυνων και μη, η έγκριση μελετών επεξεργασίας λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων σε εφαρμογή υγειονομικής διάταξης ή άλλων σχετικών διατάξεων, η ανάθεση και επίβλεψη μελετών και προγραμμάτων με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος(μείωση της ρύπανσης, ανακύκλωση-επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων), ο χαρακτηρισμός περιοχών ή στοιχείων της φύσης ως προστατευτέων και διατηρητέων μετά από ανάθεση κατάρτισης των απαραίτητων Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), ο έλεγχος αυτών και η εισήγηση έγκρισης και ο έλεγχος εφαρμογής και τήρησης των όρων, η γνωμοδότηση επί των ΜΠΕ έργων ή δραστηριοτήτων που βρίσκονται ή πρόκειται να εγκατασταθούν σε θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές (π.χ. Φύση 2000), οι διενέργειες ελέγχων – αυτοψιών μετά από καταγγελίες ή αυτεπάγγελα.

1.1 Αρμοδιότητες

1. Η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των Δήμων και των Κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της. Στην αρμοδιότητα των Δήμων και των Κοινοτήτων ανήκουν ιδίως:

α) η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία:

i) συστημάτων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτικών έργων, έργων δημοτικής και κοινοτικής οδοποιΐας, πλατειών, γεφυρών και έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων.

ii) χώρων πρασίνου, βοσκοτόπων, υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων, κοιμητηρίων, δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης και αναψυχής, και

iii) δημοτικών, κοινοτικών και λαϊκών αγορών,

β) η λειτουργία των εμποροπανηγύρεων,

γ) η καθαριότητα και η διαχείριση των απορριμμάτων, η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία λουτρών και αποχωρητηρίων,

δ) η ίδρυση και λειτουργία παιδικών, βρεφικών, βρεφονηπιακών σταθμών και νηπιαγωγείων, κέντρων ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, Κ.Α.Π.Η, και κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες και η μελέτη και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων,

- ε)** η ίδρυση, κατασκευή και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, σχολών διδασκαλίας μουσικής, χορού, ζωγραφικής και κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων,
- στ)** η εξασφάλιση στέγης και η δημιουργία θέρετρων,
- ζ)** η μελέτη, διαχείριση και εκτέλεση προγραμμάτων οικιστικής και πολεοδομικής
- η)** η προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, η προστασία της ζωής ανάπτυξης και της υγείας των κατοίκων και η κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων πρόληψης, άμεσης βοήθειας και θεραπείας,
- θ)** η ίδρυση και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, φιλαρμονικές, θέατρα, η επισκευή και συντήρηση παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ή κοινωνικές και πολιτιστικές λειτουργίες και σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς, η συντήρηση και λειτουργία αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής,
- ι)** η κατασκευή, επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων,
- ια)** η κατασκευή, επισκευή, συντήρηση και διαχείριση των δημοτικών και κοινοτικών σταδίων, των γυμναστηρίων και των αθλητικών κέντρων,
- ιβ)** η προστασία, η αξιοποίηση και εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών, των ιαματικών πηγών και των ήπιων μορφών ενέργειας,

ιγ) η υλοποίηση του πολεοδομικού σχεδιασμού, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), καθώς και κάθε άλλο σχέδιο χωροταξικού επιπέδου και η τήρηση των δεδομένων του κτηματολογίου της περιοχής τους, όπως αυτά προκύπτουν από το συνολικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη διαχείριση του Εθνικού Κτηματολογίου,

ιδ) η ρύθμιση της κυκλοφορίας καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, ο προσδιορισμός και η λειτουργία των χώρων στάθμευσης οχημάτων, η ονομασία των οδών και των πλατειών και η τοποθέτηση πινακίδων, η αρίθμηση των κτισμάτων καθώς και η διοίκηση της αστικής συγκοινωνίας,

ιε) ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την καθαριότητα, την κυκλοφορία και στάθμευση των οχημάτων, την οικοδόμηση, την ύδρευση, την άρδευση, την αποχέτευση την ηχορύπανση, τη ρύπανση των θαλασσών από πηγές ξηράς, την προστασία των επίγειων και υπόγειων υδάτινων αποθεμάτων και την προστασία του περιβάλλοντος,

ιστ) ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την λειτουργία των πάσης φύσεως επιτηδευμάτων και επαγγελμάτων,

ιη) η ίδρυση και λειτουργία δημοτικών ή κοινοτικών εργαστηρίων και ο έλεγχος των υγρών, στερεών και αέριων αποβλήτων, της ρύπανσης των υδάτων και της θάλασσας,

ιθ) η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας των οποίων καθορίζονται από υγειονομικές διατάξεις,

κ) η χορήγηση αδειών μικροπωλητών και λειτουργίας κυλικείων σε κοινόχρηστους χώρους (άλση, κήπους κλπ.),
κα) η χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας θεάτρων, κινηματογράφων και παρεμφερών επιχειρήσεων, που προβλέπονται από τους Α.Ν 445/1937 και 446/1937,
κβ) η χορήγηση των αδειών λειτουργίας μουσικής σε δημόσια κέντρα, που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις και χορηγούνται σύμφωνα με την Α5/3010/85 υγειονομική διάταξη (Β' - 593),
κγ) η χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικών παιδιών, που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις και δεν υπάγονται στις διατάξεις του Ν. 2000 / 1991,
κδ) η διαχείριση της δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας και η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία δημοτικών ή κοινοτικών καταστημάτων,
κε) η μελέτη, εκτέλεση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στα πλαίσια του πολεοδομικού και του χωροταξικού σχεδιασμού,
κστ) η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής τους,
κζ) η αποθήκευση και η εμπορία υγρών και αερίων καυσίμων,
κθ) η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων,
λ) η έκδοση κανονιστικών αποφάσεων σύμφωνα με το άρθρο 37.

2. Για την άσκηση της αρμοδιότητας της περίπτωσης ιε' της παραγράφου 1 ο Δήμος ή η Κοινότητα μπορεί να προβλέπει στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας τη συγκρότηση ειδικής υπηρεσίας. Η απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του.

3. Με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού των Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδος, καθορίζονται οι αρμοδιότητες και ο τρόπος άσκησης τους, τα προσόντα, τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των οργάνων της ειδικής υπηρεσίας, της παραγράφου 2.

Με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται σύμφωνα με τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου οι αρμοδιότητες της Δημοτικής Αστυνομίας μπορούν να επεκτείνονται και σε θέματα των περιπτώσεων β', ιστ', ιη', ιθ', κ', κα', κβ', κγ' και λ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού:

1. Οι Δήμαρχοι και οι Πρόεδροι Κοινοτήτων λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ασφαλούς φύλαξης των χώρων απορριμμάτων, για την αποφυγή ανάφλεξης και πρόκλησης πυρκαγιών.

2. Η παράλειψη λήψεως ή πλημμελής λήψη των κατά την προηγούμενη παράγραφο μέτρων αποτελεί σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους και επισύρει τις ποινές που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 184 του

παρόντος διατάγματος περί Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

1. Με Προεδρικά Διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, αρμοδιότητες, που ασκούνται από:

- α)** τους Υπουργούς,
- β)** τους Προϊσταμένους των κεντρικών υπηρεσιών των Υπουργείων και
- γ)** τους Προϊσταμένους των Περιφερειακών Αρχών Νομαρχιακού και Διανομαρχιακού επιπέδου των Υπουργείων, μπορεί να μεταβιβάζονται σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εφόσον αφορούν υποθέσεις τοπικού χαρακτήρα.

2. Με όμοια Διατάγματα και με τις παραπάνω προϋποθέσεις, αρμοδιότητες που ασκούνται από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς κοινής ωφέλειας μπορεί να μεταβιβάζονται σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετά από σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου τους.

3. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, με τα ίδια διατάγματα που προσυπογράφονται και από τον Υπουργό Οικονομικών, εξασφαλίζεται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η μεταφορά των αναγκαιών, για την άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων τους, πόρων.

1.2 Πρώτη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι-Κοινότητες)

Τους ΟΤΑ αποτελούν οι Δήμοι και οι Κοινότητες. Σήμερα υπάρχουν 914 Δήμοι και 120 Κοινότητες (προηγούμενη κατάσταση: 5.800 περίπου Δήμοι και Κοινότητες). Επικεφαλής των Δήμων είναι οι Δήμαρχοι, οι Κοινοτάρχες και τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια αντίστοιχα.

Οι ΟΤΑ αποτελούν Ν.Π.Δ.Δ. (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου) και απολαύουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας. Αυτό σημαίνει ότι έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις, δική τους περιουσία, δικό τους προϋπολογισμό και απασχολούν δικούς τους υπαλλήλους. Η οικονομική τους δυνατότητα είναι βασικός παράγοντας για την ουσιαστική λειτουργία τους. Γι' αυτό, το κράτος μεριμνά για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων τους. Η μέριμνα αυτή πραγματώνεται με ρυθμίσεις εκ μέρους του κράτους που να εξασφαλίζουν έσοδα, όπως π.χ. από τον φόρο ακίνητης περιουσίας. Η πολιτεία ασκεί διοικητική εποπτεία στους ΟΤΑ με τρόπο, όμως, που να μην εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους, δηλαδή ασκεί έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τοπικής αρμοδιότητάς τους και όχι έλεγχο σκοπιμότητας (δεν εξετάζει αν οι πράξεις τους εξυπηρετούν κάποιο σκοπό ή όχι).

Στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ ανήκουν οι τοπικές υποθέσεις. Τοπική υπόθεση είναι εκείνη που αναφέρεται στην προαγωγή των συμφερόντων των κατοίκων της περιφέρειας των ΟΤΑ.

Ο νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας απαριθμεί, ενδεικτικά, ορισμένες αρμοδιότητες που ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των ΟΤΑ πρώτης βαθμίδας. Τέτοιες αρμοδιότητες αποτελούν: Η κατασκευή, συντήρηση και βελτίωση των κοινοχρήστων δημοτικών χώρων (δρόμοι, πάρκα, πλατείες, κ.λπ.), η καθαριότητα και η περισυλλογή των απορριμμάτων, η συντήρηση των σχολικών κτιρίων, η διαχείριση των δημοτικών επιχειρήσεων, η κατασκευή και συντήρηση βρεφονηπιακών σταθμών και νοσηλευτικών ιδρυμάτων, κ.λπ.

Τα όργανα των ΟΤΑ εκλέγονται απευθείας από το λαό με άμεση, μυστική, και καθολική ψηφοφορία κάθε 4 χρόνια. Η αμεσότητα της εκλογής των οργάνων αποτελεί έκφραση λαϊκής κυριαρχίας και είναι μονομελή: ο Δήμαρχος ή ο αντιδήμαρχος για τους δήμους, ο Πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος για τις κοινότητες και συλλογικά: το Δημοτικό Συμβούλιο και η Δημαρχιακή Επιτροπή, της δε κοινότητας το κοινοτικό συμβούλιο. Ο Δήμαρχος και ο Πρόεδρος εκτελούν τις αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, προϊστανται των υπηρεσιών του δήμου ή της κοινότητας και τους εκπροσωπούν.

Δήμοι με πληθυσμό περισσότερο από 100.000 κατοίκους μπορεί να διαιρεθούν σε διαμερίσματα. Όργανα των διαμερισμάτων είναι το συμβούλιο του διαμερίσματος και ο πρόεδρος του. Στους Δήμους και στις Κοινότητες που συστήθηκαν με το Σχέδιο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ (Ν.2539/1997), η εδαφική περιφέρεια κάθε Ο.Τ.Α που καταργήθηκε και κάθε οικισμού που προσαρτήθηκε ονομάζεται «Τοπικό Διαμέρισμα». Προβλέπεται επίσης, και η δυνατότητα διαίρεσης μιας περιοχής του Δήμου ή της Κοινότητας σε συνοικίες (συνοικιακά συμβούλια).

Για την καλύτερη συνεργασία των ΟΤΑ έχουν συσταθεί οι Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων. Οι ενώσεις αυτές είναι ΝΠΔΔ και διακρίνονται σε τοπικές (κατά περιφέρεια νομού) και την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και η Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας.

Η συμμετοχή των δήμων και κοινοτήτων στις ενώσεις αυτές είναι υποχρεωτική. Σκοπός των ενώσεων είναι η προαγωγή της αυτοδιοίκησης, η έρευνα και μελέτη σχετικών προβλημάτων, κ.λπ.

Με γνώμονα την ανάπτυξη της άμεσης δημοκρατίας σε τοπικό επίπεδο και την ενεργοποίηση του πολίτη στο πλαίσιο των τοπικών κοινωνιών, με τον νέο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (ν.3463/2006) εισάγονται σημαντικοί καινοτόμοι θεσμοί. **Στο πλαίσιο αυτό:**

- ▶ Καθιερώνεται, για πρώτη φορά, **ο θεσμός του τοπικού δημοψηφίσματος**. Τούτο είναι δυνατό να διεξαχθεί είτε με πρωτοβουλία του δημοτικού και κοινοτικού συμβουλίου, είτε με λαϊκή πρωτοβουλία για θέματα που ρητά ορίζονται στον Δ.Κ.Κ.(Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας).

- ▶ Συγχρόνως, **εισάγεται σύστημα θεσμών συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση των αποφάσεων** που λαμβάνουν τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια. Στους θεσμούς αυτούς εντάσσεται και η διαβούλευση των οργάνων λήψης αποφάσεων με συλλογικούς φορείς και ενδιαφερόμενες ομάδες του πληθυσμού. Περαιτέρω, καθιερώνονται η **Χάρτα Δικαιωμάτων του Δημότη**, η κατάρτιση **Οδηγού του Δημότη**.

1.3 Δεύτερη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης Ν. Α.

Μέχρι το έτος 1994 οι επικεφαλής των Νομών, Νομάρχες, διορίζονταν και παύονταν με ΠΔ που εκδιδόταν μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών. Από το 1994 (Ν. 2218/1994 και 2240/1994) οι νομοί αποτέλεσαν τον Β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αποτελούν ΝΠΔΔ. Τα όργανά τους και το Νομαρχιακό Συμβούλιο είναι αιρετά και αποτελούν όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ("Κώδικας Νομαρχιακής

Αυτοδιοίκησης" Π.Δ. 30/96 ΦΕΚ Α' 21) **Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση διακρίνεται** στις απλές διοικητικές περιφέρειες, (Νομός) και στις διευρυμένες (διοικητική περιφέρεια περισσοτέρων νομών). Σήμερα υπάρχουν συνολικά 50 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (απλές και διευρυμένες). Οι διευρυμένες είναι οι εξής: **α)** Αθηνών-Πειραιώς, **β)** Ροδόπης-Έβρου και **γ)** Δράμας –Καβάλας – Ξάνθης. Οι δυο βαθμίδες τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους και ως εκ τούτου οι Ν.Α. δεν ασκούν εποπτεία στους Δήμους και στις Κοινότητες.

Για την εκπλήρωση του σκοπού τους οι Ν.Α. διαθέτουν πόρους που προέρχονται από ίδια έσοδα (φόροι, τέλη, δικαιώματα κ.λπ.) και από κρατική επιχορήγηση. Η οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των Νομαρχιών καθίσταται προβληματική, γιατί αυτές βρίσκονται ανάμεσα στις αρμοδιότητες της κρατικής διοίκησης αφενός και στις αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφετέρου. Στις Ν.Α. ανήκει πάντως η αρμοδιότητα διοίκησης τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου. π.χ. χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης, διαρρύθμισης και λειτουργίας βιομηχανιών, εξασφάλιση της δημόσιας υγιεινής, η κατασκευή σχολικών κτιρίων, κ.τλ. Όργανα των Ν.Α.: **α)** το Νομαρχιακό Συμβούλιο **β)** Οι Νομαρχιακές Επιτροπές και **γ)** ο Νομάρχης. Ο Νομάρχης και τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία και η θητεία τους είναι τετραετής.

Όλες οι πράξεις των Νομαρχιακών Συμβουλίων και των Νομαρχιακών Επιτροπών αποστέλλονται στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας για να ελεγχθούν αν είναι νόμιμες ή όχι. Η **ΚΕΔΚΕ** και **ΤΕΔΚΝΑ** δημιούργησαν το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ι.Τ.Α.), για να καλύψουν την ανάγκη της μελέτης και επιστημονικής προσέγγισης των ζητημάτων που αφορούν την Αυτοδιοίκηση.

1.4 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Τοπική Αυτοδιοίκηση - Δημοτικά

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι θεσμός του Δημοσίου Δικαίου και ταυτίζεται απόλυτα με την έννοια της Συνταγματικής κατοχύρωσης. Κύριος σκοπός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η διαχείριση των τοπικών κοινών υποθέσεων από ένα αντιπροσωπευτικό όργανο της τοπικής κοινωνίας. Η αναγκαιότητα της είναι μεγάλη και η ευθύνη της μεγαλύτερη, διότι επιφορτίζεται με όλες τις υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης και γι' αυτό το λόγο, ο Δημόσιος Τομέας της οφείλει πολλά.

Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο ελληνικό κράτος λειτούργησε για πρώτη φορά στην Αρχαία Ελλάδα, στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και αναδείχθηκε ιδιαίτερα κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας από τον Καποδίστρια (16-4-1828).

Το 1833 καθιερώθηκε το Σύστημα της ενιαίας διαίρεσης της χώρας σε μονάδες Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εδώ διακρίνουμε σαφή την έννοια της Τοπικής Αυτονομίας.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελείται από την πρωτοβάθμια ΤΑ-τους Δήμους και τις Κοινότητες – και τη δευτεροβάθμια ΤΑ –τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Βάσει του διαχωρισμού, καταρτίσθηκε ο κώδικας Αποκέντρωσης και ανατέθηκε στους Δήμους η ακριβής παρακολούθηση και ανάληψη όλων των υποχρεώσεων που πηγάζουν από κοινωνικούς ή και άλλους νόμιμους ειδικούς λόγους με βάση τον Ν. ΔΝΖ/1912 περί συστάσεως Δήμων και Κοινοτήτων που ισχύει σήμερα. Οι αρμοδιότητες της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης διακρίνονται σε αποκλειστικές, συντρέχουσες και γνῶμοδοτικές και η διάκριση αυτή παίζει σπουδαίο ρόλο στην όλη τους υπόσταση. Από παλαιότερα οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης είχαν αρκετές αρμοδιότητες για το περιβάλλον. Τα τελευταία όμως χρόνια τους μεταβιβάστηκαν περισσότερες και νομοθετικά η δυνατότητα να μπορούν να τις ασκήσουν βάσει του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

Τα νομοθετήματα που αφορούν τις αρμοδιότητες της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ειδικά τις περιβαλλοντικές αρμοδιότητες της είναι τα ακόλουθα:

Ν. 1097/1980 (Φ.Ε.Κ. 10/10/80) περί συστάσεως Δήμων και Κοινοτήτων
Ν. 1337/1983 (Φ.Ε.Κ. 10/10/83) περί συστάσεως Δήμων και Κοινοτήτων

Ο Ν.1650/86 αποτελεί τον πλέον σημαντικό νόμο για την προστασία του περιβάλλοντος. Βάσει του νόμου αυτού, το κύριο βάρος φέρει η Κεντρική Διοίκηση.

Στην πρωτοβάθμια ΤΑ αναγνωρίζεται έως κάποιο βαθμό ο ρόλος της και προβλέπεται η δυνατότητα μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, βάσει του Ν. 2647/1998 από μια Κεντρική Υπηρεσία (π.χ. Υπουργείο Δημόσιας Τάξης) στην περιφέρεια (ΟΤΑ) και η άσκηση αυτών από την αρμόδια ειδική Υπηρεσία του Δήμου (Δημοτική Αστυνομία) και είναι οι ακόλουθες:

- 1)** Προστασία των σπηλαίων,
- 2)** Εφαρμογή διατάξεων για την κοινή ησυχία, την καθαριότητα, την ευκοσμία, την ευταξία και γενικά, την αισθητική των πόλεων.
- 3)** Εφαρμογή του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού (Γ.Ο.Κ) και των διατάξεών του για επικίνδυνες οικοδομές,
- 4)** Αφαίρεση άδειας οικοδομής για τις ασφαλιστικές εισφορές,
- 5)** Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν το υπαίθριο εμπόριο και τις λαϊκές αγορές κ.α,
- 6)** Έλεγχος τουριστικών επιχειρήσεων,

7) Έλεγχος του ωραρίου λειτουργίας κέντρων διασκέδασης και άλλων συναφών καταστημάτων,

8) Ρύθμιση κυκλοφορίας με σήματα και υποδείξεις τροχονόμων,

9) Έλεγχος στάθμευσης αυτοκινήτων,

10) Έλεγχος εκπομπών ρύπων και θορύβων από οχήματα,

11) Έλεγχος και τήρηση των υποχρεώσεων όσων επιτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά ή εργαλεία στους δημοτικούς ή κοινοτικούς δρόμους,

12) Έλεγχος για την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τη λειτουργία των καταστημάτων και των επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, θεάτρων, κινηματογράφων, ψυχαγωγικών παιδιών και εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων,

13) Επίβλεψη εφαρμογής της διακοπής εργασιών λόγω έλλειψης μέτρων ασφαλείας και υγιεινής,

14) Έλεγχος της εφαρμογής διατάξεων που αφορούν την αλιεία στα εσωτερικά ύδατα (λιμνοθάλασσες, λίμνες, ιχθυοτροφεία, ποταμοί).

Επίσης από μια πλειάδα νόμων, προκύπτουν οι παρακάτω περιβαλλοντικές αρμοδιότητες οι οποίες αναφέρονται, επιγραμματικά:

- 1) Περιβαλλοντικής Υποδομής,**
- 2) Γνωμοδοτικές,**
- 3) Εμπορικές-Οικονομικές-Ελεγκτικές**
- 4) Κατασταλτικές,**
- 5) Πολεοδομικές- Χωροταξικές,**
- 6) Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης**
- 7) Προστασίας και Διαχείρισης του περιβάλλοντος**

Βάση αυτών των αρμοδιοτήτων της Τ.Α και όλων των μέσων που παρέχει το Διοικητικό Δίκαιο, δηλαδή η έννομη προστασία του Περιβάλλοντος, μείζον στοιχείο της περιβαλλοντικής προστασίας αποτελεί ο ρόλος του Ενεργού Πολίτη. Το δικαίωμα συμμετοχής των πολιτών στην προστασία του περιβάλλοντος εκλαμβάνεται υπό την ευρεία έννοια του. Ως έννοια, η «Συμμετοχή» νοείται συνήθως ως εμπλοκή των πολιτών, δηλαδή των ατόμων των ευρισκομένων έξω του κυβερνητικού μηχανισμού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Εννοούμε ακόμη, οποιαδήποτε παρέμβαση στη λήψη διοικητικής απόφασης, όπως για παράδειγμα, κινητοποιήσεις οργανωμένων ομάδων, επιστολές διαμαρτυρίας σε αρμόδιους φορείς από αντιπροσωπείες.

Τα χαρακτηριστικά στοιχεία της συμμετοχής του κοινού για τα περιβαλλοντικά θέματα είναι:

- α)** Το δικαίωμα της πληροφόρησης,
- β)** Η συμμετοχή του στη διοικητική διαδικασία λήψης αποφάσεων, και
- γ)** Η προσφυγή του στα ένδικα μέσα (εθνικά και κοινοτικά –Συνήγορος του Πολίτη) για παραλείψεις και νομικές παραβάσεις εκ μέρους της Διοίκησης.

Με βάση τη Συνθήκη του Aarhus (Δανία 1998) –τη γνωστή Συνθήκη σχετικά με την πρόσβαση στις Πληροφορίες, την πρόσβαση στη Δικαιοσύνη και τη δημόσια συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων σε θέματα περιβάλλοντος – η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε επίσημα την έννοια της «συμμετοχής των πολιτών» σε θέματα περιβάλλοντος δίδεται από τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1 του Συντάγματος του 2001.

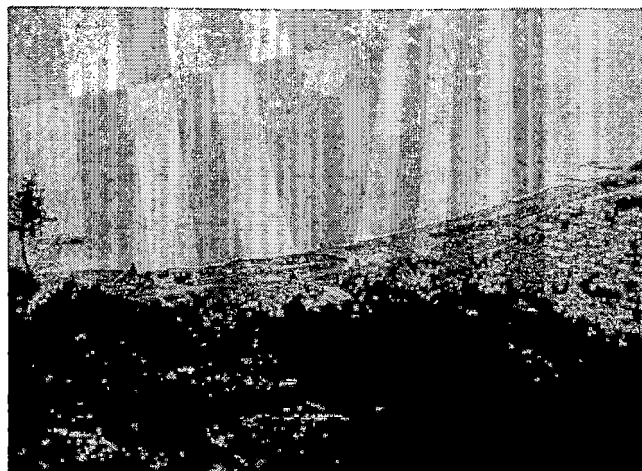
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ- Τ.Υ.Χ. ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΡΥΣΟΥ.

2.1 Η Τοξική Κληρονομιά των Μεταλλείων

Περίπου 34.000.000 τόνοι τοξικών αποβλήτων έχουν αποθεθεί μέχρι σήμερα - από την TVX και την προηγούμενη εταιρεία - στον όρμο του Στρατωνίου και στην ευρύτερη περιοχή.

Αξιόπιστη χημική ανάλυση των αποβλήτων μάλλον δεν έχει γίνει ποτέ - ωστόσο η σύσταση των θειούχων ορυκτών και οι απόψεις των ειδικών οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα απόβλητα περιέχουν **κατ'ελάχιστον** τα εξής: μόλυβδο, ψευδάργυρο, μαγγάνιο, αρσενικό, κάδμιο, υδράργυρο, αντιμόνιο, θείο, ουράνιο, κυάνιο που χρησιμοποιείται στον εμπλουτισμό, καθώς και μια πλειάδα οργανικών και ανόργανων ενώσεων - όλα σε άμεσα βιοδιαθέσιμη μορφή.

Στρατώνι - Στρατονίκη

(φωτό: η θάλασσα μπροστά στο Στρατώνι, κόκκινη από τα απόβλητα της TVX. "**Ένα απλό οπτικό φαινόμενο**", σύμφωνα με την εταιρεία).

Σύμφωνα με τις μελέτες του ΙΓΜΕ και της TVX, η μεγαλύτερη επιβάρυνση παρατηρείται στην περιοχή Στρατωνίου- Στρατονίκης και στον όρμο του Στρατωνίου.

Τρεις είναι οι σημαντικότερες κατηγορίες επιπτώσεων:

A. Σοβαρή υποβάθμιση της παραλιακής ζώνης και του θαλάσσιου πυθμένα του όρμου Στρατωνίου , λόγω της συστηματικής κατά το παρελθόν απόρριψης στη θάλασσα των τελμάτων εμπλουτισμού:

«Κατά την περίοδο 1927-1983, περίπου 12 εκατομμύρια τόνοι τελμάτων εμπλουτισμού διατέθηκαν στη θαλάσσια περιοχή Στρατωνίου....

Τμήμα της παραλιακής ζώνης Στρατωνίου μήκους 900 μ. και πλάτους 125 μ. περίπου και η παραλία στις εκβολές του ρέματος Καρβουνόσκαλα συνιστάται από απόβλητα εμπλουτισμού. **Η ρύπανση της περιοχής αξιολογείται ως ιδιαίτερα υψηλή** με συγκεντρώσεις στο αρσενικό, το μόλυβδο, τον ψευδάργυρο και το αντιμόνιο έως και υπερδεκαπλάσιες των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων για βιομηχανικές περιοχές... Κάδμιο, μαγγάνιο, υδράργυρος, είναι επίσης αυξημένα. Οι επιπτώσεις στην παραλία κρίνονται ως ισχυρά αρνητικές κυρίως λόγω των πολλαπλών δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που έχουν αναπτυχθεί στη συγκεκριμένη ζώνη, όπως πάρκο αναψυχής, παιδική χαρά, γήπεδο άθλησης κ.λ.π. Σε αυτούς τους χώρους **είναι περισσότερο αυξημένοι οι κίνδυνοι πρόσληψης των ρύπων από τον ανθρώπινο πληθυσμό, ιδιαίτερα για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας**». (ΜΠΕ Στρατωνίου, TVX Hellas, 1997).

Για τη «βελτίωση» της κατάστασης της παραλίας, οι μελέτες προτείνουν μια σειρά σοβαρότατων έργων **«πιθανόν οικονομοτεχνικά ανέφικτων»**.

Μετά το τελευταίο "επεισόδιο" της απόρριψης των υγρών αποβλήτων των μεταλλείων στη θάλασσα του Στρατωνίου (Δεκέμβριος 2002), ο Λιμενάρχης Στρατωνίου εξέδωσε απαγόρευση αλιείας στη θαλάσσια περιοχή του όρμου.

Η απαγόρευση αυτή είναι η τελευταία μιας σειράς παρόμοιων απαγορεύσεων. Με το έγγραφο 454/30.07.1986 του Λιμενικού Σταθμού Στρατωνίου **«απαγορεύεται η αλιεία στη**

θαλάσσια περιοχή από τις εγκαταστάσεις της εταιρείας μέχρι και την περιοχή Κουρί και σε απόσταση ενός ναυτικού μιλίου, καθώς **και η λήψη θαλασσίου λουτρού** στη περιοχή του όρμου Στρατωνίου. Οι παραπάνω απαγορεύσεις επιβλήθηκαν επειδή τα ύδατα του όρμου Στρατωνίου έχουν χαρακτηριστεί ως **μολυσμένα**». Απαγόρευση λήψης θαλασσίου λουτρού εξεδόθη και στις 24.8.90 από το Νομάρχη Χαλκιδικής. **Καμιά τους δεν έχει αρθεί μέχρι σήμερα.**

Β. Εκτεταμένη ρύπανση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, λόγω του φαινομένου της όξινης απορροής που δημιουργείται στο δίκτυο των υπόγειων μεταλλευτικών έργων (για ανάλυση του φαινομένου της όξινης απορροής, δείτε τη μελέτη του Δρ. Τριανταφυλλίδη, παρ.3).

Τα νερά που προέρχονται από τις στοές των μεταλλείων είναι ιδιαίτερος όξινα (pH 2- 4,5) και με υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων και χαρακτηρίζονται ως **"υγρά βιομηχανικά απόβλητα"**. Μέρος τους συλλέγεται και οδηγείται στο ειδικό εργοστάσιο κατεργασίας των όξινων νερών, πριν τη διάθεσή τους στη θάλασσα. Λόγω της υψηλής διαβρωτικής ικανότητας των νερών αυτών, οι κατασκευές του συστήματος συλλογής έχουν μικρή διάρκεια ζωής. Η συλλογή όλων αυτών των "κόκκινων" νερών είναι ανέφικτη και η δυναμικότητα του εργοστασίου εξουδετέρωσης δεν επαρκεί ούτε για αυτά που συλλέγονται.

Γ. Στη ρύπανση των υδάτων και των εδαφών συμβάλλουν σημαντικά οι σωροί των θειούχων μεταλλευμάτων και των αποβλήτων που είναι διάσπαρτοι γύρω από τους οικισμούς Στρατωνίου- Στρατονίκης, και δρουν σα μόνιμες πηγές ρύπανσης. Η μεγαλύτερη επιβάρυνση προέρχεται από τους χώρους απόθεσης τελμάτων - το φράγμα τελμάτων Καρακόλι - του οποίου ο πυθμένας δεν είναι υδατοστεγής.

Σύμφωνα με τη μελέτη της TVX, **"το ίδιο το έδαφος της περιοχής αποτελεί μια μόνιμη, διάσπαρτη πηγή ρύπανσης των επιφανειακών, αλλά και των υπογείων υδάτων"**. Όλα τα νερά της λεκάνης απορροής του Κοκκινόλακα, του μεγαλύτερου υδρορρέματος της περιοχής, είναι μολυσμένα από τα απόβλητα των μεταλλείων (που τους οφείλει και το όνομά του). Τα νερά του είναι ακατάλληλα για ύδρευση, άρδευση.

Και επειδή δεν έφταναν τα περιβαλλοντικά εγκλήματα στην περιοχή μας, να κι ένα ακόμα:

"Μέχρι το 1988, το συμπύκνωμα του σιδηροπυρίτη χρησιμοποιούνταν για την παραγωγή θείου στις εγκαταστάσεις της SING στη Θεσσαλονίκη και τα απόβλητα της παραγωγικής διαδικασίας (κόκκινες λάσπες) επέστρεφαν στο χώρο του μεταλλείου και έχουν αποτεθεί κατά μήκος της κοίτης του

Κοκκινόλακκα." ("Υδροχημική- Υδρογεωλογική Μελέτη Ολυμπιάδας- Στρατωνίου", ΙΓΜΕ Θεσ/νίκης, 1996).

2.2 Δραματική πτώση του υδροφόρου ορίζοντα.

Κάθε χρόνο 3.500.000 κ. μ. νερού αντλούνται από τα μεταλλευτικά έργα Μαντέμ Λάκκου και Μαύρων Πετρών και, σύμφωνα με την ΤΝΧ, το μεγαλύτερο τμήμα από αυτή την ποσότητα προέρχεται από την αφαίρεση μονίμων αποθεμάτων της υπόγειας υδροφορίας. Ακόμα και η Στρατονίκη, ο πάλαι ποτέ Ίσβορος ("πηγή") έχει στερέψει από νερά.

2.3 Η Αφαιμάξη του Υδατικού Πλούτου της Χαλκιδικής.

Συνολικά, από τα τρία μεταλλεία Ολυμπιάδας, Σκουριών και Μαντέμ Λάκκου/Μαύρων Πετρών αντλούνται:

- **5,3** εκατομμύρια κ.μ. νερού το χρόνο από την Ολυμπιάδα
- **2,7** εκατομμύρια κ.μ. από τις Σκουριές
- **3,5** εκατομμύρια κ.μ. από Μαντέμ Λάκκο/Μαύρες Πέτρες (περιοχή Στρατωνίου-Στρατονίκης)

11,5 εκατομμύρια κ.μ. καταστρέφονται από τα μεταλλεία της περιοχής, τη στιγμή που οι συνολικές ετήσιες ανάγκες του μόνιμου πληθυσμού του Νομού Χαλκιδικής είναι 12 εκατομμύρια κ.μ.!

Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτά είναι τα νερά με την **καλύτερη ποιότητα σε ολόκληρο το νομό** (στοιχεία του ΙΓΜΕ και του ΑΠΘ, "ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ" 10/8/2003). Τα νερά είναι εξαιρετικής ποιότητας μέχρι τη στιγμή που εισέρχονται στα υπόγεια μεταλλευτικά έργα - οπότε γίνονται όξινα και επιβαρύνονται με βαρέα μέταλλα.

Παρ'όλα αυτά, νέες κολοσσιαίες μεταλλευτικές δραστηριότητες σχεδιάζονται για τη ΒΑ Χαλκιδική, που θα δώσουν τη χαριστική βολή στον υδατικό της πλούτο - με ευθύνη και του ίδιου του ΙΓΜΕ.

Από την άλλη, η νότια Χαλκιδική υποφέρει από λειψυδρία και έντονη υφαλμύρωση του υδροφόρου

ορίζονται και γίνονται σχέδια μέχρι και για την υδροδότησή της με υποθαλάσσιο αγωγό από τον Όλυμπο!!!

Ολυμπιάδα

(φωτό: η λίμνη τελμάτων της Ολυμπιάδας)

Η Ολυμπιάδα είναι "τυχερή" σε σχέση με το Στρατώνι διότι, κατά την εικοσαετή περίπου λειτουργία του μεταλλείου, ποτέ δεν έπεσαν απόβλητα απευθείας στη θάλασσα. Τα υπόλοιπα περιβαλλοντικά προβλήματα είναι περίπου τα ίδια.

2.4 Ανοιχτές πληγές που άφησε πίσω του το μεταλλείο:

- ▶ Μια "λίμνη" χωρίς νούφαρα, αλλά με 2,7 εκατομμύρια τόνους τοξικών κυανιούχων τελμάτων. Η λίμνη τελμάτων δημιουργήθηκε σε άμεση επαφή με τον προϋπάρχοντα οικισμό των Καλυβιών Βαρβάρας και είχε ως συνέπεια την ερήμωσή του. Όταν έκλεισε το μεταλλείο αφέθηκε ακάλυπτη, όπως είναι μέχρι σήμερα. Ο λόγος : το τέλμα περιέχει χρυσό και, μπροστά στο χρυσό, ποιός νοιάζεται για την υγεία των κατοίκων; Οι μέρες με δυνατό άνεμο είναι ένας εφιάλτης για τους κατοίκους της Ολυμπιάδας καθώς ένα νέφος τοξικής σκόνης, που προέρχεται από τη λίμνη, σκεπάζει την περιοχή.
- ▶ Έναν υπαίθριο σωρό με 300.000 τόνους συμπυκνώματος σιδηροπυρίτη-αρσеноπυρίτη που προοριζόταν για τροφοδοσία στο εργοστάσιο χρυσού που δεν έγινε ποτέ. Αυτό το τοξικότατο υλικό, που περιέχει 12% αρσενικό, 40% θείο και πληθώρα άλλων βαρέων τοξικών μετάλλων, καθώς και κυάνιο, αφέθηκε στο έλεος των στοιχείων της φύσης. Ο σωρός καλύφθηκε απλώς με πλαστικό, αλλά αυτό δεν εμποδίζει την είσοδο των νερών στο σωρό και την επιβάρυνσή τους με ποσότητες αρσενικού.

- ▶ 800.000 τόνους σείρα υλικά, "ατάκτως ερριμμένα" στον κάμπο της Ολυμπιάδας.
- ▶ Πτώση του υδροφόρου ορίζοντα, λόγω της άντλησης 5,3 εκατομμυρίων κ.μ. νερού ετησίως, για την αποστράγγιση του μεταλλείου. Το μεταλλείο είναι σταματημένο από το 1996 - ωστόσο η αφαίμαξη συνεχίζεται, καθώς η εταιρεία προσβλέπει σε επαναλειτουργία του.

2.5 Επιπτώσεις από τη μεταλλευτική δραστηριότητα στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Αν και δεν υπάρχει συνολική εικόνα ούτε και για την ποιότητα του θαλάσσιου οικοσυστήματος πρέπει να σημειωθεί ότι σ' αυτό επιδρούν:

- Τα υπολείμματα των χημικών λιπασμάτων και βιοκτόνων που χρησιμοποιούνται τόσο στην τοπική γεωργική παραγωγή όσο και μακρύτερα και μεταφέρονται μέσω των ρεμάτων που απορρέουν στην θάλασσα αλλά κυρίως από τον ποταμό Στρυμόνα που μεταφέρει τέτοιες ουσίες από μεγάλη περιοχή και μάλιστα με έντονο γεωργικό προσανατολισμό και άρα μεγάλη επιβάρυνση.
- Η διάθεση, χωρίς επεξεργασία, των λυμάτων των οικισμών στο θαλάσσιο σύστημα. Από τις κοινότητες της περιοχής μελέτης μόνο η Ασπροβάλτα διαθέτει Μονάδα Επεξεργασίας Υγρών Αποβλήτων, τα λύματα των κοινοτήτων Στρατονίκης, Σταγίρων και Βαρβάρας, που έχουν αποχετευτικό δίκτυο, οδηγούνται ανεπεξέργαστα σε παρακείμενα ρέματα και τέλος οι υπόλοιπες κοινότητες έχουν μόνο στεγανούς βόθρους.

- Τα ρυπασμένα νερά των μεταλλείων δηλαδή τα νερά που προέρχονται από τις στοές και τα νερά που χρησιμοποιούνται στην διαδικασία του εμπλουτισμού, νερά των οποίων η ποιότητα έχει σχολιαστεί. Ενδεικτικά και μόνο πάλι από την μελέτη του 1988 στον όρμο της Ολυμπιάδας, η τιμή της συγκέντρωσης του αρσενικού βρέθηκε ν' αγγίζει σε όλες τις θέσεις δειγματοληψίας το επιτρεπτό όριο, γεγονός που άμεσα οφειλόταν στα βιομηχανικά απόβλητα του τότε εργοστασίου εμπλουτισμού της ΑΕΕΧΠ.

Όσον αφορά στα ιζήματα των δύο κόλπων, υπάρχει μια μελέτη για την χωρική κατανομή των βαρέων μετάλλων σε αυτά, η οποία παρέχει πολύτιμα στοιχεία, μιας και οι μετρήσεις των συγκεντρώσεων των βαρέων μετάλλων στα ιζήματα μιας περιοχής, αποτελούν χαρακτηριστικό δείκτη του βαθμού ρύπανσης της περιοχής, καθώς τα ιζήματα αποτελούν τον τελικό αποδέκτη των ρυπαντικών ουσιών. Τα συμπεράσματα της μελέτης καταδεικνύουν πως οι δύο κόλποι εμφανίζουν αυξημένες συγκεντρώσεις σε βαρέα μέταλλα σε σχέση με άλλες περιοχές της Ελλάδας όπως ήδη αναφέρθηκε.

Βρέθηκαν δηλαδή μετρήσεις μετάλλων αρκετά υψηλότερες από περιοχές που θεωρούνται μη ρυπασμένες όπως ο κόλπος των Μαλίων, αλλά και από βιομηχανικές περιοχές που θεωρούνται αρκετά (κόλποι Ηρακλείου και Καβάλας) έως πολύ ρυπασμένες (π.χ. Θερμαϊκός και κόλπος Ελευσίνας). Συγκεκριμένα όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα 1, ο κόλπος της Ιερισσού παρουσίασε συγκεντρώσεις μικρότερες μόνο από δεδομένα του Σαρωνικού κόλπου όσον αφορά στο χαλκό, και του κόλπου της Ελευσίνας όσον αφορά στο χαλκό, στο χρώμιο και στον ψευδάργυρο.

**Πίνακας 1: Συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων
σε επιφανειακά ιζήματα (mg/Kg ξηρής
ουσίας)**

Περιοχή	Cd	Cr	Cu	Ni	Pb	Zn
Θερμαϊκός Κόλπος (α)	1,08		2,3		27,8	28,2
Θερμαϊκός Κόλπος (β)	6,5		71		268	560
Κόλπος Αντικύρων	0,3-87		5,2-397		22,5-633	12,3-69,8
Κόλπος Ελευσίνας (α)		44-563				1500
Κόλπος Ελευσίνας (β)	0-3,6		10-356	76-125	26-1118	50-5573
Κόλπος Ηρακλείου	0,25-0,5		22-48		18-40	38-70
Κόλπος	1,14		1,3		12,6	15,9

Καβάλας						
Κόλπος Καλαμάτας			11-56	113-173	8-40	
Κόλπος Μαλίων	0,05-0,08		5-13		10-20	8-18
Σαρωνικός Κόλπος			1000			720
Κόλπος Ναυαρίνου			30-66	115-151	9-59	
Πατραϊκός Κόλπος			23-101	69-168	10-40	
Στρυμονικός Κόλπος			1-128	4-110	6-313	0-236
Κόλπος Ιερισσού			75		586	700-1454
Σαμοθράκη					69	90

Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις εντοπίζονται στον κόλπο της Ιερισσοῦ και πηγή της ρύπανσης είναι οι μεταλλευτικές εγκαταστάσεις του Στρατωνίου και η εκβολή της σύγκλισης των ρευμάτων Ασπρόλακκα και Κοκκινόλακκα. Για τον Στρυμονικό κόλπο, πηγές τροφοδοσίας βαρέων μετάλλων είναι και τα αστικά λύματα από οικισμούς και ξενοδοχειακές μονάδες, οι ποταμοί Στρυμόνας και Ρήχιος ενώ υψηλές συγκεντρώσεις όπως γνωρίζουμε, έχουν τα νερά των ποταμών Ξηρόλακκα και Μαυρόλακκα. Στην περίπτωση των χειμάρρων αυτών, οι υψηλές συγκεντρώσεις των μετάλλων στο θαλάσσιο περιβάλλον, δεν εμφανίζονται στις εκβολές τους όπως θα αναμενόταν αλλά στις δυτικές ακτές και το κέντρο του κόλπου, φαινόμενο που οφείλεται στην προσρόφηση των μετάλλων στο λεπτόκοκκο ίζημα που λόγω των ρευμάτων οδηγείται σ' αυτά τα σημεία. Ο πίνακας 2 περιέχει τα στοιχεία από μετρήσεις για βαρέα μέταλλα στα ιζήματα των ποταμών της περιοχής, στοιχεία που αποδεικνύουν την μεγάλη συμμετοχή της μεταλλευτικής δραστηριότητας στην επιβάρυνση από βαρέα μέταλλα που παρατηρείται στον κόλπο.

Μετά την παράθεση αυτών των στοιχείων είναι σαφές πως το ειδικό βάρος της μεταλλευτικής δραστηριότητας είναι πολύ μεγαλύτερο από αυτό που μπορεί να έχουν η φυσική μεταλλοφορία και η απελευθέρωση μετάλλων από φυσικές διεργασίες, ή άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες πλην της μεταλλευτικής.

Πίνακας 2: Συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων σε επιφανειακά ιζήματα από χειμάρρους στην περιοχή μελέτης, (mg/Kg)

Περιοχή	Cd	Cr	Cu	Ni	Pb	Zn
Ρήχιος	1	35	6	12	12	19
Ασπρόλακκας	3	286	94	39	548	691
Κοκκινόλακκος	24-32	266-302	200-209	91-214	1809-3716	977-1031
Μαυρόλακκος ανάντη	1	72	15	18	76	107
Ματρόλακκος κατάντη	2-10	114-132	23-35	33-39	85-385	122-930

2.6 Επιπτώσεις από τη μεταλλευτική δραστηριότητα στην ατμόσφαιρα.

Δεν υπάρχει δυστυχώς ολοκληρωμένη εικόνα σήμερα για την ποιότητα της ατμόσφαιρας στην περιοχή. Οι κύριες πιθανές εστίες από τις οποίες μπορεί να προέρχεται επιβάρυνση με την μορφή κονιορτού (σκόνης) ή αερίων που προέρχονται από εξάτμιση είναι το εργοστάσιο εμπλουτισμού, οι λεκάνες απόθεσης αποβλήτων, η κίνηση βαρέων οχημάτων του μεταλλευτικού συγκροτήματος στους δρόμους και οι σωροί του σιδηροπυρίτη.¹⁵⁵

Τα μόνα στοιχεία -εν γνώσει της μελέτης- για την ποιότητα της ατμόσφαιρας της περιοχής προέρχονται από μία μελέτη του ΠΑΚΟΕ το 1988 η οποία περιέχει ενδεικτικές μετρήσεις οι οποίες κατέδειξαν πως τα Ολικά Αιωρούμενα Σωματίδια (TSP) ξεπερνούσαν τα επιτρεπόμενα όρια στην Ολυμπιάδα και στον οικισμό Καλύβια Βαρβάρας, ενώ οι συγκεντρώσεις του αρσενικού και μολύβδου βρέθηκαν να ξεπερνούν κατά πολύ τα καθορισμένα όρια.

Αν και αυτά τα στοιχεία δεν μπορούν να δώσουν ούτε κατά προσέγγιση την σημερινή εικόνα, είναι ενδεικτικά για την επιβάρυνση που είχε υποστεί το συνολικό σύστημα μέσω των αέριων ρύπων τουλάχιστον κατά την περίοδο λειτουργίας της μονάδας εμπλουτισμού δηλαδή από το 1976 μέχρι το 1999 οπότε και έκλεισε μετά από απόφαση του ΣΤΕ. Το ότι σήμερα υπάρχει κάποια επιβάρυνση -παρά την μη λειτουργία της μονάδας- θεωρείται πιθανό, καθώς η πηγή της ρύπανσης παραμένει, αν και θα πρέπει να έχει περιοριστεί η επίδραση της, μετά τα έργα αποκατάστασης που πραγματοποίησε η TVXHellas.

2.7 Έργα προστασίας του περιβάλλοντος.

Ο παρακάτω πίνακας της TVX Hellas παρουσιάζει τους διαφορετικούς τομείς στους οποίους πραγματοποιήθηκαν τα έργα και το ποσοστό της συνολικής δαπάνης που απορρόφησε κάθε ξεχωριστός τομέας.

Παρατηρούμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής δαπάνης (>50%) απορροφήθηκε για την αναβάθμιση των παραγωγικών μονάδων, ενώ σημαντικά ποσά δαπανήθηκαν για την αποτίμηση/ παρακολούθηση της περιβαλλοντικής κατάστασης (23,5%) και για έργα αποκατάστασης περιβάλλοντος (14,7%).

2.8 Έργα αναβάθμισης του συστήματος διαχείρισης αποβλήτων.

Τα κυριότερα έργα αποκατάστασης και αναβάθμισης του υπάρχοντος συστήματος διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων που ολοκληρώθηκαν μέσα στη διετία 1996-1997 είναι:

- Κατασκευή διαφραγματικού τοίχου στη λίμνη Σεβαλιέ 2:* Η λίμνη αυτή είναι ο χώρος απόρριψης των στερεών αποβλήτων του εμπλουτισμού από τις εγκαταστάσεις του Στρατωνίου και της λάσπης εξουδετέρωσης που παράγεται από την κατεργασία των όξινων νερών του μεταλλείου και παρουσίασε έντονη διαρροή τον Σεπτέμβρη του 1996. Κατασκευάστηκε για την στεγανοποίηση της, διαφραγματικός τοίχος περιμετρικά της λίμνης.
- Επιφανειακή εκτροπή των νερών του χειμάρρου Γιανναβού:* Ο χειμάρρος περνούσε μέσα από μια περιοχή με έντονες καθιζήσεις και ρηγματώσεις που οφείλονταν στην παλαιότερα χρησιμοποιούμενη μέθοδο της κατακρήμνισης οροφής. Τα νερά του χειμάρρου εισχωρούσαν στα υπόγεια μεταλλευτικά έργα και μολύνονταν, ενώ έβαζαν σε κίνδυνο ακόμη και την ζωή των εργαζομένων. Υλοποιήθηκε ένα έργο συλλογής των νερών, επιφανειακής εκτροπής τους με σωλήνες και απόρριψης τους εκτός της περιοχής των καθιζήσεων.

- *Διαχείριση των καθαρών νερών μεταλλείου Μαύρων Πετρών:* Διαχωρίστηκαν τα καθαρά νερά από το επίπεδο +175 m του μεταλλείου από τα επιβαρημένα νερά που διατίθενται στην μονάδα εξουδετέρωσης Στρατωνίου. Υπήρξε μείωση (30%) της ποσότητας των υδάτων προς επεξεργασία και συντελέστηκε βελτίωση στις συνθήκες ασφαλείας στο μεταλλείο.
- *Αναβάθμιση της μονάδας εξουδετέρωσης Στρατωνίου:* Αυξήθηκε η δυναμικότητα της μονάδας από 250 σε 400 m³/h εξασφαλίζοντας έτσι τη δυνατότητα επεξεργασίας του συνόλου των νερών του μεταλλείου κατά την διάρκεια της χειμερινής περιόδου όταν αυτά είναι αυξημένα. Σημειώνεται ότι πριν το έργο, κάθε επιπλέον ποσότητα των 250 m³/h απορρίπτονταν στο περιβάλλον ανεπεξέργαστη.

2.9 Έργα αποκατάστασης του περιβάλλοντος.

Τα έργα αποκατάστασης που πραγματοποιήθηκαν την ίδια περίοδο με στόχο την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης που προήλθε από την προηγούμενη μεταλλευτική δραστηριότητα είναι:

- *Κλείσιμο του χώρου απόθεσης σιδηροπυρίτη στην Πλατεία Καρρά Στρατωνίου:* Οι πλεονάζουσες ποσότητες σιδηροπυρίτη που είχαν αποθεματοποιηθεί και συγκεντρωθεί στην πλατεία Καρρά Στρατωνίου (350.000 τόνοι) κατά τα προηγούμενα χρόνια, απομονώθηκαν από τα νερά της βροχής και τον αέρα, ενώ εξασφαλίστηκε η φυσική σταθερότητα του σωρού. Κατασκευάστηκε επίχωμα αντιστήριξης και δίκτυο αποστράγγισης. Η επιφάνεια διαμορφώθηκε με ήπιες κλίσεις και καλύφθηκε με αδιαπέραστο συνθετικό υλικό και στη συνέχεια με στρώμα φυσικής γης.

- *Καθαρισμός επιφανειακών εγκαταστάσεων:*
Εκατοντάδες τόνοι βιομηχανικών αποβλήτων και απορριμμάτων μεταφέρθηκαν στον ελεγχόμενο χώρο διάθεσης βιομηχανικών αποβλήτων της Θεσσαλονίκης.
- *Κάλυψη αποθεμάτων αρσеноπυρίτη Ολυμπιάδας:* Για την πρόληψη της οξειδωσης του συμπυκνώματος αρσеноπυρίτη Ολυμπιάδας και τη δημιουργία όξινης απορροής, πραγματοποιήθηκαν εργασίες ελέγχου και αποκατάστασης του υφιστάμενου καλύμματος πολυαιθυλενίου.
- *Καθαρισμός ρέματος Πόρτο:* Απομακρύνθηκαν 6.000 κυβικά μέτρα παλαιών αποβλήτων μεταλλείων από την κοίτη του ρέματος και μεταφέρθηκαν στον χώρο απόθεσης Σεβαλιέ.
- *Αποκατάσταση καθιζήσεων και αναδάσωση της περιοχής Λειβαδάκια Στρατονίκης:* Σ' αυτήν την περιοχή και για τους ίδιους λόγους όπως και στο Μόντεμ Λάκκος είχαν προκληθεί έντονες διαταραχές της επιφάνειας του εδάφους. Αποκαταστάθηκαν οι επιφανειακές ρωγμές και η περιοχή περιφράχθηκε και αναδασώθηκε.

- *Αποκατάσταση και ανάπλαση πάρκου και παιδικής χαράς Στρατωνίου:* Καθώς στο παρελθόν τα απόβλητα από τις εγκαταστάσεις εμπλουτισμού απορρίπτονταν απ' ευθείας στον κόλπο του Στρατωνίου, το πάρκο και η παιδική χαρά, είχαν χτισθεί ουσιαστικά πάνω σε παλιά απόβλητα. Η περιεκτικότητα σε βαρέα μέταλλα υπερέβαινε το επιτρεπόμενο όριο και η εταιρεία απομάκρυνε το επιφανειακό έδαφος, τοποθέτησε στρώμα ασβεστόλιθου, πρόσθεσε καθαρό χώμα από δασική περιοχή και φύτεψε δέντρα. Πραγματοποιήθηκαν τέλος κατασκευαστικά έργα και αρχιτεκτονική παρέμβαση.
- *Καθαρισμός ρεμάτων Στρατωνίου:* Απομακρύνθηκαν οι διάσπαρτοι παλιοί οξειδωμένοι σωροί μπάζων που βρίσκονταν κατά μήκος του ρέματος της Καρβουνόσκαλας και έγιναν έργα εκβάθυνσης της κοίτης. Παράλληλα έγιναν εργασίες καθαρισμού στο ρέμα της Αργυρώς από τις μεγάλες ποσότητες αστικών απορριμμάτων.

Μετά το τέλος του 1997 δεν αναφέρονται με την ίδια ένταση και συχνότητα από την εταιρεία άλλα έργα για το περιβάλλον. Ακόμη κι αν υπάρχει ένα ενδεχόμενο να μην είναι στην διάθεση της μελέτης τα στοιχεία για πιθανά έργα που μπορεί να πραγματοποιήθηκαν, από την παρακολούθηση της εφημερίδας της TVX Hellas για τους εργαζόμενους της, προκύπτει πως η περίοδος μετά το τέλος του 1997 δεν ήταν δημιουργική προς αυτήν την κατεύθυνση. Συνολικά παρουσιάζεται μια φθίνουσα πορεία στον αριθμό και στην ειδική σημασία των περιβαλλοντικών προγραμμάτων, δηλαδή μέχρι το 1999 αναφέρονται λίγα σχετικά προγράμματα και όχι ανάλογα με τα σημαντικά έργα της πρώτης περιόδου κι έπειτα κανένα.

Στοιχεία υπάρχουν στην διάθεση της εργασίας για την αποκατάσταση ενός πρώην οικοπέδου της ΜΕΤΒΑ, όπου η ΑΕΕΧΠ&Λ αποθήκευε σιδηροπυρίτη. Οι εργασίες αποκατάστασης πραγματοποιήθηκαν στις αρχές του 1998 και περιελάμβαναν εκσκαφή της επιφάνειας, μεταφορά των σωρών στη λίμνη αποβλήτων και διάστρωση με υγιές εδαφικό υλικό.

Στις 05/06/98 την θεσμοθετημένη ετήσια παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος έγινε η έναρξη από την εταιρεία προγράμματος ανακύκλωσης αλουμινίου και χαρτιού σε συνεργασία με τις κοινότητες Μεγάλης Παναγιάς και Στρατωνίου.

Τον Νοέμβριο του 1998 ξεκίνησε το πρόγραμμα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των εργαζομένων «με στόχο την ενημέρωση των εργαζομένων σε θέματα ορθολογικής διαχείρισης και προστασίας περιβάλλοντος τόσο στον χώρο εργασίας όσο και στην καθημερινή ζωή».

2.10 Αποτίμηση – Παρακολούθηση Περιβαλλοντικής κατάστασης και εκπόνηση των μελετών βάσης.

Για την εκπόνηση των μελετών βάσης που πραγματοποιήθηκαν παράλληλα και αλληλένδετα με την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής κατάστασης δραστηριοποιήθηκε η διεύθυνση περιβάλλοντος της TVX Hellas. Για το πρόγραμμα και την εκπόνηση των μελετών εγκαταστάθηκαν:

- τέσσερις Μετεωρολογικοί σταθμοί
- εξήντα επτά σταθμοί μετρήσεως επιφανειακών υδάτων
- πενήντα ένας σταθμοί μέτρησης νερών μεταλλείων
- εκατόν εννιά σταθμοί ελέγχου υπόγειων υδάτων
- δεκαπέντε σταθμοί μετρήσεως ποιότητας του αέρα με στόχους του προγράμματος
- την εκτίμηση της ποιότητας του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή μελέτης
- την ανάπτυξη βάσης δεδομένων των υφιστάμενων περιβαλλοντικών συνθηκών
- την εκτίμηση εποχιακών-παροδικών διακυμάνσεων
- τον εντοπισμό των πιθανών εστιών ρύπανσης στην περιοχή
- την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των παλαιότερων και σύγχρονων μεταλλευτικών δραστηριοτήτων.

Τα συμπεράσματα της ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής μελέτης βάσης, αποτέλεσαν την βάση εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις προτεινόμενες δραστηριότητες και την λήψη μέτρων πρόληψης της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης. Παράλληλα αποτέλεσαν σημαντικά στοιχεία για την εκπόνηση των μελετών σκοπιμότητας των έργων Ολυμπιάδας και Σκουριών καθώς και των μελετών περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Αφού αναφέρθηκε η διεύθυνση περιβάλλοντος της TVX Hellas, σημειώνεται σ' αυτό το σημείο πως η εταιρεία δημιούργησε ανεξάρτητη διεύθυνση περιβάλλοντος και ποιοτικού ελέγχου, η οποία στελεχώθηκε από 30 επιστήμονες και ειδικούς. Οι στόχοι του τμήματος ήταν:

- Η αναβάθμιση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και η εξασφάλιση της ασφαλούς λειτουργίας τους.
- Η αποκατάσταση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την προηγούμενη μεταλλευτική δραστηριότητα.
- Ο περιβαλλοντικά συμβατός προγραμματισμός και σχεδιασμός των έργων Ολυμπιάδας και Σκουριών βάσει των αντίστοιχων

Περιβαλλοντικών Μελετών Βάσης (Environmental Base Line study E.B.L)

- Ο αποτελεσματικός ποιοτικός έλεγχος και η εφαρμογή προγράμματος περιβαλλοντικής παρακολούθησης (ποιότητας υδάτων, αέρα και εδάφους).

Οι δραστηριότητες του τμήματος επικεντρώθηκαν στα παραπάνω, στην περιβαλλοντική αδειοδότηση και στην συμμετοχή στα προγράμματα ενημέρωσης και δημοσίων σχέσεων. Στην διάρκεια των ετών που η εταιρεία παρέμεινε στην περιοχή, πραγματοποιήθηκαν συνέδρια και ημερίδες στα οποία συμμετείχε, διοργάνωνε ή επιχορηγούσε η TVX Hellas και παρουσιαζόταν ο λόγος και η δράση της εταιρείας για το περιβάλλον συνήθως από στελέχη της διεύθυνσης περιβάλλοντος.

Τον Νοέμβρη του 1997 πραγματοποιείται στην Θεσσαλονίκη τριήμερο σεμινάριο για το περιβάλλον και την εκπαίδευση που διοργανώνεται από την Νομαρχιακή Επιτροπή Παιδείας. Το σεμινάριο απευθύνεται σε καθηγητές μέσης εκπαίδευσης και έχει ως βασικό χορηγό και εισηγητή την TVX Hellas. Η εισήγηση τελικά δεν πραγματοποιείται καθώς μετά από αντίδραση των καθηγητών διακόπτεται και το βήμα δίνεται σε μέλη της Ε.Α. που αναλύουν τις θέσεις των κατοίκων.

Τον Νοέμβρη του 1998 πραγματοποιείται στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών ημερίδα με θέμα «Συνεργασία εργαστηρίων του πανεπιστημίου Αθηνών με επιχειρήσεις: προβλήματα και προοπτικές», όπου εκπρόσωπος της TVX Hellas παρουσιάζει εισήγηση με θέμα: «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού σε Δίκτυα Συνεργασίας Α.Ε.Ι. – Επιχειρήσεων».

Στις 19-21/11/98 πραγματοποιείται στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης το 1^ο τριήμερο Βαλκανικό συνέδριο με θέμα: «Εκπαίδευση και έρευνα στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης: η περίπτωση του περιβάλλοντος» όπου παρουσιάστηκε το έργο της TVX Hellas για το περιβάλλον.

Στις 22/09/99 πραγματοποιείται η 8^ο ευρωπαϊκή συνδιάσκεψη EURECO '99 της οποίας χορηγός μεταξύ άλλων είναι και η TVX Hellas.

Είναι πολύ πιθανόν λόγω της άρνησης συνεργασίας της εταιρείας στην παροχή στοιχείων, να έχουν πραγματοποιηθεί και άλλες τέτοιες εκδηλώσεις-συνέδρια τα οποία συνδιοργάνωσε ή στα οποία συμμετείχε η εταιρεία και η πληροφόρηση γι' αυτά να μην είναι στην διάθεση της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΈΛΕΓΧΟΣ ΝΕΡΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ(ΘΑΛΑΣΣΕΣ)

Το **Κέντρο Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης Μονάδων Αντιρρύπανσης Χαλκιδικής Α.Ε.** σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής υλοποιεί επί έτη έρευνα για την **Παρακολούθηση της οικολογικής κατάστασης των ακτών της Χαλκιδικής με έμφαση στη ρύπανση από χερσαίες πηγές και στην καταλληλότητα του νερού για κολύμβηση και θαλάσσια σπορ** που πραγματοποιείται σε τρεις (3) φάσεις (Ιούνιος, Ιούλιος-Αύγουστος και Σεπτέμβριος) ανά έτος.

Ο σκοπός του προγράμματος είναι η διερεύνηση, καταγραφή και αξιολόγηση της παράκτιας ρύπανσης σε όλο το θαλάσσιο μέτωπο από σημειακές και μη σημειακές πηγές ρύπανσης, καθ' όλη τη διάρκεια της Τουριστικής περιόδου. Παράλληλα διερευνάται και αξιολογείται η κατάσταση παραγωγικότητας του ευρύτερου οικοσυστήματος κάτω από τους υφιστάμενους συντελεστές ανάπτυξης, τουρισμού και ρύπανσης. Βασικός στόχος του προγράμματος είναι η κατάσταση της ρύπανσης της θάλασσας στην παράκτια ζώνη, δηλαδή από τον αιγιαλό μέχρι τη ζώνη αραιώσης των 200m όπου οι διακυμάνσεις είναι σημαντικές και τα αποτελέσματα σχετίζονται με την ανθρώπινη υγεία και την πρωτογενή παραγωγικότητα του οικοσυστήματος.

3.1 Σχεδιασμός:

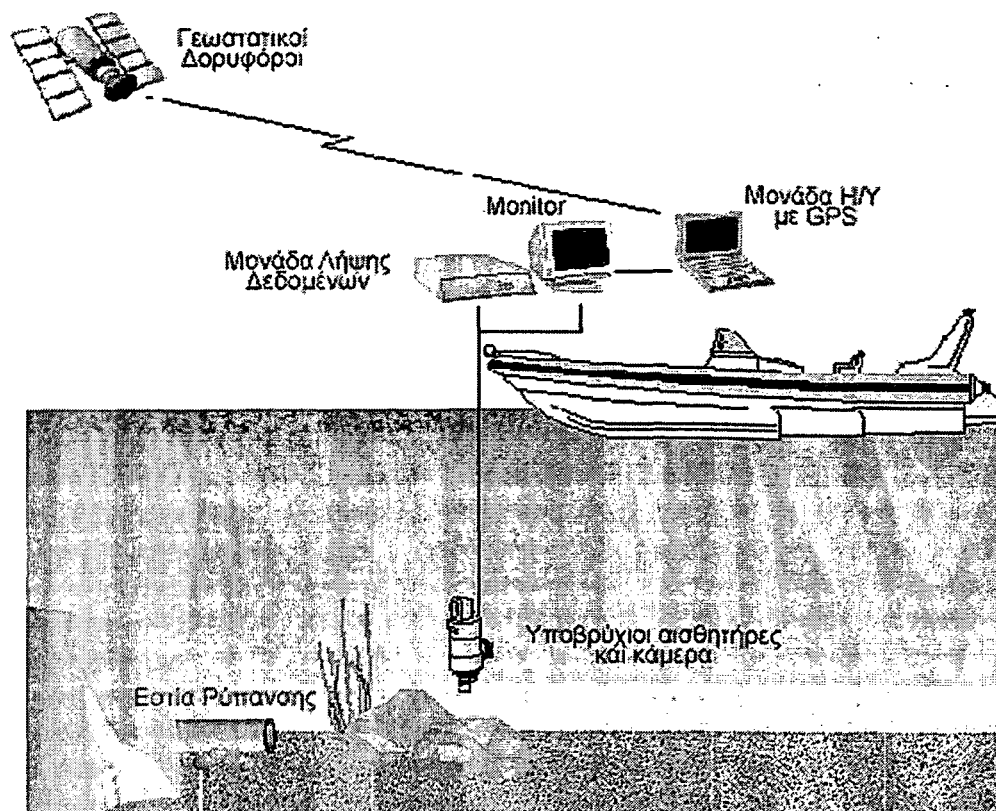
Αρχικά μελετάται σχολαστικά η περιοχή ενδιαφέροντος και σχεδιάζονται οι πορείες, οι σταθμοί, το ημερήσιο

πρόγραμμα δειγματοληψιών κλπ, ανάλογα με τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά, τις δυνητικές εστίες ρύπανσης, τον καιρό κλπ.

3.2 Υποβρύχια αναζήτηση εστιών ρύπανσης:

Με υπερευαίσθητο ειδικά σχεδιασμένο υποβρύχιο σύστημα εικονοληψίας πυθμένα αναζητούνται εστίες παράνομες διοχέτευσης αποβλήτων (αγωγοί) στο θαλάσσιο βυθό. Οι εικόνες καταχωρούνται σε σύστημα ηλεκτρονικού υπολογιστή με παράλληλη αποτύπωση του ακριβούς στίγματος (γεωγραφικό μήκος και πλάτος) , της διεθνούς ώρας και ημερομηνίας, μέσω δορυφόρου. Το ποντιζόμενο υποβρύχιο σύστημα περιλαμβάνει :

- Υποβρύχια κάμερα
- Πηγές φωτισμού
- Ειδικά σχεδιασμένο σύστημα ανίχνευσης μεταβολών αλατότητας του νερού
- Θερμογράφο
- Οξυγονόμετρο

3.3 Εργαστηριακές αναλύσεις – Επεξεργασία δεδομένων:

Τα δείγματα μεταφέρονται αυθημερόν σε χερσαίες εγκαταστάσεις για τον χημικό και μικροβιολογικό έλεγχο των νερών, για την ανάλυσή τους ως προς βασικές παραμέτρους – δείκτες ρύπανσης.

Κατά την κρίση του Εργαστηρίου και τη διαμόρφωση ειδικών συνθηκών που τυχόν επιβάλλουν την περαιτέρω ανάγκη διερεύνησης ή καταγραφής επιπλέον παραμέτρων, δύναται να διενεργηθούν μετρήσεις βιοτοξικότητας με οργανισμούς δείκτες (*Artemia Salina*, ή *Daphnia*), χλωροφύλλης, σύστασης ιζημάτων, αναγνώρισης ιχθυοαποθεμάτων, κλπ.

Τα αναλυτικά δεδομένα των εργαστηριακών μετρήσεων και των μετρήσεων πεδίου μαζί με τα ευρήματα των αυτοψιών και τα υπόλοιπα στοιχεία (ανεμολογικά, βυθομετρικές επιδράσεις, ρεύματα κλπ) αξιολογούνται

και επεξεργάζονται με ειδικό λογισμικό, διαδικασία κατά την οποία προκύπτουν τα επί μέρους παραδοτέα και καθορίζει επίσης και τον επανασχεδιασμό των επομένων πλοών.

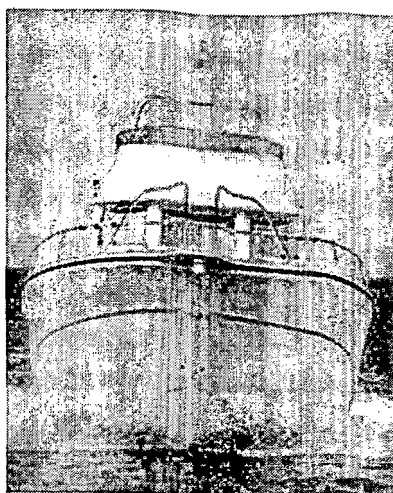
Τα αποτελέσματα των ελέγχων παραδίδονται υπό μορφή εκθέσεων σε αναλυτική μορφή και σε μορφή διαγραμμάτων – κατανομών, επεξεργασμένα με το κατάλληλο λογισμικό που χρησιμοποιείται στις αντίστοιχες ωκεανογραφικές εργασίες.

Η συγκεντρωτική έκθεση της καταγραφείσας κατάστασης με εκτιμήσεις, συμπεράσματα και προτάσεις παρεμβάσεων που προκύπτουν από την επεξεργασία των συγκεντρωθέντων στοιχείων και αξιολογήσεων. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται από **φωτογραφικό και κινηματογραφικό υλικό, αναφορές, αναλύσεις κλπ.** Στο τέλος των περιοδικών πλοών και δειγματοληψιών, συντάσσεται συγκεντρωτική κατάσταση των αναλυτικών στοιχείων των μετρήσεων και των εργαστηριακών αναλύσεων, καθώς και συνοπτική έκθεση των σημαντικότερων ευρημάτων.

3.4 Πλωτά μέσα:

Τα σκάφη που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση του παραπάνω ερευνητικού – επιστημονικού έργου είναι διαφόρων μεγεθών και κατηγοριών ανάλογα με το πεδίο της έρευνας, τις διανυόμενες αποστάσεις, τον καιρό και το είδος των μετρήσεων ή αυτοψιών που πραγματοποιούνται ανά περίπτωση:

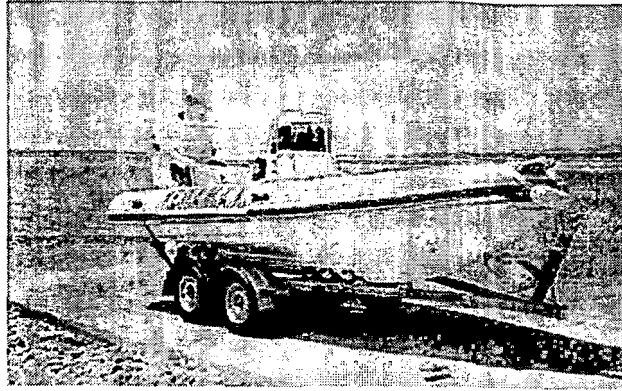
Επιβάλλεται να υπεραριθμηθούν τα σκάφη κατά την εκτέλεση των εργασιών.

Rodman 40 ft (12 m) κλειστού τύπου, ανοικτής θαλάσσης με δύο μηχανές 2 x 300 Hp, πιστοποιημένο στην κατηγορία B . Επιτυγχάνει τελική ταχύτητα 28 kn και υπηρεσιακή 23 – 25 Kn. Είναι εξοπλισμένο με τα πλέον σύγχρονα όργανα ναυσιπλοΐας (Radar, GPS Map –Ploter, βυθόμετρα, NASA Weather Naviator, κλπ). Από πλευράς επιστημονικού εξοπλισμού, διαθέτει εγκατεστημένο θερμοσαλινογράφο, CTD, ρευματογράφο, μετεωρο-λογικό σταθμό, υποβρύχια κάμερα, Ηλεκτρονικό Υπολογιστή κλπ. Το σκάφος έχει τρεις καμπίνες και μπορεί να φιλοξενήσει 6 άτομα. Η κουβέρτα (κατάστρωμα) του σκάφους είναι στεγανή αυτοστραγγιζόμενη και επιτρέπει την εργασία και κυκλοφορία πάνω στο κατάστρωμα από την πλώρη μέχρι την πρύμνη, περιμετρικά της καμπίνας διακυβέρνησης.

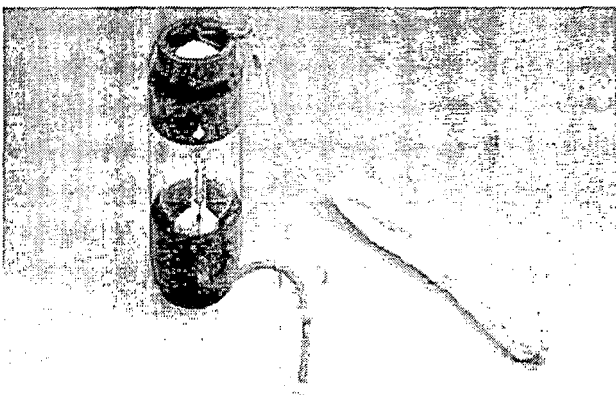
Στην πρύμνη έχει μεγάλο ελεύθερο χώρο για εργασία, τοποθέτηση ψυγείων δειγμάτων ή παρασκευασμάτων, καταδυτικού εξοπλισμού κλπ. Η πρύμνη επικοινωνεί με την πλατφόρμα καταδύσεων και δειγματοληψιών.

Για τις παράκτιες δειγματοληψίες και τις μετρήσεις πεδίου φυσικών και χημικών ωκεανογραφικών παραμέτρων, αλλά κυρίως για την διακεκριμένου πεδίου αναζήτηση εστιών ρύπανσης, χρησιμοποιείται **πνευστό σκάφος 6m** με εξωλέμβιο κινητήρα ιπποδύναμης 90 Hp, το οποίο έχει δυνατότητα προσέγγισης μέχρι και την ακτή.

Οι γεωγραφικές συντεταγμένες θέσης (στίγμα) λαμβάνονται από GPS Ploter του οίκου GARMIN μοντέλο 176C.

Η μέτρηση ρευμάτων γίνεται με ψηφιακό ρευματογράφο της GENERAL OCEANICS Inc μοντέλο 2031H, περιοχής μέτρησης 0 - 1000 ± 1 cm/sec.

Τα θερμοαλατικά χαρακτηριστικά του νερού, καταγράφονται με την ειδική συσκευή Water Monitoring System του Οίκου HORIBA, μοντέλο U-20 με σένσορα (W-22DX) ταυτόχρονης καταγραφής σε βάθος από 0 μέχρι 30 m των ακολούθων 10

παραμέτρων: pH,
αγωγιμότητας,
Διαλυμένου οξυγόνου,
θερμοκρασίας, βάθους,
Αλατότητας, Ολικών
διαλυμένων στερεών,
θολερότητας, πυκνότητας
και οξειδωαναγωγικού
δυναμικού του νερού, με
τις ακόλουθες κλίμακες
και ακρίβειες μέτρησης.

Τα δείγματα για αναλύσεις φυσικοχημικών παραμέτρων που πρόκειται να γίνουν στο εργαστήριο, παίρνονται με δειγματολήπτη στήλης νερού τύπου Kemmerrer χωρητικότητας 1 Lt.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Σύσκεψη για τα έργα υποδομής στο Νομό Χαλκιδικής

*Σύσκεψη για τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας στο Νομό Χαλκιδικής, πραγματοποιήθηκε στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής, παρουσία του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, καθηγητή, Γιώργου Τσιότρα και του Νομάρχη Χαλκιδικής, Αστέριου Ζωγράφου.

Όπως δήλωσε ο κ. Τσιότρας, «στη Χαλκιδική υλοποιούνται σήμερα σημαντικά έργα για τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών, την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη του Νομού. Ήδη μια σειρά από τα έργα που ολοκληρώθηκαν μέσω του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας αποδεικνύουν πως η αναπτυξιακή διαδικασία που είναι σε εξέλιξη διαμορφώνει τη σύγχρονη Χαλκιδική. Έχουμε μπροστά μας την ολοκλήρωση όλων των έργων που έχουν ενταχθεί στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας για το Νομό Χαλκιδικής, όπως επίσης και την προεργασία για την ορθολογική αξιοποίηση των κονδυλίων του Δ' ΚΠΣ, που συνιστούν τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή παρέμβαση που γνώρισε ποτέ η Κεντρική Μακεδονία, με ύψος κονδυλίων προς αξιοποίηση που φτάνουν τα 3,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Ήδη ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, Γιώργος Σουφλιάς, ανακοίνωσε τέσσερα εξαιρετικά σημαντικά έργα στο Νομό, που θα χρηματοδοτηθούν από την Τέταρτη Προγραμματική Περίοδο. Πρόκειται για τον άξονα

Πολύγυρος – Θεσσαλονίκη και τον άξονα Θέρμη – Γαλάτιστα, που αποτελούν πάγια αιτήματα του Νομού και περιλαμβάνονται στις συνδέσεις του αυτοκινητοδρόμου της Εγνατίας Οδού με το οδικό δίκτυο της χώρας. Επίσης, άλλο ένα έργο που θα χρηματοδοτηθεί μέσω του Δ' ΚΠΣ και αφορά στη σύνδεση και πάλι της Εγνατίας Οδού με το οδικό δίκτυο, είναι το τμήμα του δρόμου από τον ανισόπεδο κόμβο της Γερακαρούς μέχρι τον Αγιο Πρόδρομο. Στο Δ' ΚΠΣ θα ενταχθεί για χρηματοδότηση και η ολοκλήρωση των έργων του Λιμανιού των Νέων Μουδανιών. Ηδη υλοποιείται με ικανοποιητικούς ρυθμούς από την Έγνατία Οδός ΑΕ' η διαπλάτυνση και η τοποθέτηση διαχωριστικού στηθαίου ασφαλείας στο τμήμα Σωζόπολη – Ποτίδαια, ενώ προσπαθούμε να βελτιώσουμε το σύνολο των οδικών συνδέσεων στο Νομό, με μια σειρά από παρεμβάσεις και έργα που κρίνονται απαραίτητα από τους τοπικούς φορείς και ειδικά από την Τοπική Αυτοδιοίκηση».

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω του ΠΕΠ, θα εκπονήσει επίσης εντός του 2007 τρεις σημαντικές μελέτες οδικών έργων:

-Ολοκλήρωση μελετών για την κατασκευή του οδικού άξονα Ποτίδαιας – Κασσανδρείας Ν. Χαλκιδικής (Στατικές, Υδραυλικές μελέτες):

Πρόκειται για την ολοκλήρωση της αναμόρφωσης του οδικού άξονα Ποτίδαιας – Κασσανδρείας του οδικού κυκλώματος Κασσάνδρας Ν. Χαλκιδικής, που προβλέπεται να διαπλατυνθεί για το πρώτο τμήμα του μήκους 6χλμ. Από Γέφυρα Ποτίδαιας μέχρι διασταύρωση προς Σάνη και νέα χάραξη επί μήκους 11χλμ. από διασταύρωση προς Σάνη μέχρι οδό Κασσανδρείας – Καλλιθέας. Με τη μελέτη

προϋπολογισμού 630.000 ευρώ προβλέπεται να εκπονηθούν οι οριστικές μελέτες μεγάλων τεχνικών έργων και η μελέτη αποχέτευσης αποστράγγισης συνολικού μήκους 17 χλμ.

-Ολοκλήρωση μελετών για την κατασκευή του οδικού άξονα Ποτίδαιας – Κασσανδρείας Ν.

Χαλκιδικής – Γεωτεχνικές μελέτες και έρευνες:

Πρόκειται για την ολοκλήρωση της αναμόρφωσης του οδικού άξονα Ποτίδαιας – Κασσανδρείας του οδικού κυκλώματος Κασσάνδρας Ν. Χαλκιδικής. Με τη μελέτη προϋπολογισμού 220.000 ευρώ προβλέπεται η εκτέλεση 19 διερευνητικών γεωτρήσεων στις θέσεις κατασκευής των μεγάλων τεχνικών έργων, η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους και γενικότερη εδαφοτεχνική έρευνα κατά μήκος του οδικού άξονα, μήκους 17 χλμ.

-Αποπεράτωση μελέτης παράπλευρου οδικού δικτύου εξυπηρέτησης της ΕΟ Θεσσαλονίκης – Ν. Μουδανιών, τμήμα από Κόμβο Κ12 μέχρι κόμβο Θέρμης:

Πρόκειται για την ολοκλήρωση του παράπλευρου οδικού δικτύου στο τμήμα κόμβος Κ12 με ανατολική Περιφερειακή οδό μέχρι κόμβο Θέρμης της ΕΟ Θεσσαλονίκης - Ν. Μουδανιών μήκους 7 χλμ. με σωστά γεωμετρικά χαρακτηριστικά, χωρίς διακοπές από υφιστάμενους χειμάρρους και ολοκληρωμένες συνδέσεις στις θέσεις των ανισόπεδων κόμβων, έτσι ώστε να υπάρχει ασφαλής και εύκολη πρόσβαση στις παράδιες εγκαταστάσεις χωρίς παράνομες προσβάσεις, με αποτέλεσμα την αύξηση του επιπέδου ασφάλειας της οδικής κυκλοφορίας. Με τη μελέτη προϋπολογισμού 650.000 ευρώ προβλέπεται η εκπόνηση οριστικής μελέτης

οδοποιίας συνολικού μήκους 14 χλμ. εκατέρωθεν της οδικής αρτηρίας- μελέτες μεγάλων και μικρών τεχνικών έργων – γεωτεχνική μελέτη – υδραυλικές μελέτες – μελέτη ηλεκτροφωτισμού – κτηματολόγιο – περιβαλλοντική μελέτη. Ο προϋπολογισμός κατασκευής εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 10.000.000 ευρώ.

Ο κ. Τσιότρας ανακοίνωσε παράλληλα την ένταξη για χρηματοδότηση από το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας άλλων έξι σημαντικών περιβαλλοντικών έργων στο Νομό Χαλκιδικής, προϋπολογισμού 4 εκ. ευρώ:

- Μελέτη επέκτασης ΧΥΤΑ Κασσάνδρας.
- Αντιπλημμυρική προστασία οικισμών Δήμου Ορμύλιας.
- Μελέτη ωρίμανσης ΧΥΤΑ 4^{ης} διαχειριστικής ενότητας Νομού Χαλκιδικής.
- Μελέτη ωρίμανσης ΧΥΤΑ 5^{ης} διαχειριστικής ενότητας Νομού Χαλκιδικής.
- Μελέτες έργων μεταφόρτωσης στερεών αποβλήτων Παλλήνης, Μουδανιών και Καλλικράτειας.
- Μελέτη απορρύπανσης των ποταμών Χαβρία και Ολύνθιου.

Επίσης, όπως ανακοίνωσε ο κ. Ζωγράφος, εγκρίθηκαν οι μελέτες τριών σημαντικών έργων για τη Χαλκιδική, από εθνικούς πόρους, με συνολικό ύψος προϋπολογισμού 3,93 εκ. ευρώ. Οι μελέτες αφορούν τους εξής άξονες:

Βράσταμα – Κελλί – διασταύρωση προς Νικήτη, Αγιο Νικόλαο και Ν. Μαρμαρά, προϋπολογισμού 1,1 εκ. ευρώ.

Ολοκλήρωση μελέτης παράκαμψης Αρναίας – Παλαιοχωρίου – Νεοχωρίου στην εθνική οδό Θεσσαλονίκης – Αγ. Προδρόμου – Αρναίας – Ιερισσού, προϋπολογισμού 600.000 ευρώ.

Οδικό κύκλωμα Κασσάνδρας – Πευκοχωρίου, προϋπολογισμού 2,23 εκ. ευρώ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, εντάχθηκαν και υλοποιούνται στο Νομό Χαλκιδικής συνολικά 128 έργα, προϋπολογισμού περίπου 102 εκ. ευρώ, ενώ άλλα 60 έργα υλοποιούνται στο Άγιον Όρος, με προϋπολογισμό 72 εκ. ευρώ.

Όπως τόνισε ο κ. Τσιότρας, «σημαντικές τοπικές παρεμβάσεις στους ΟΤΑ του Νομού γίνονται μέσω του αναπτυξιακού προγράμματος τοπικής αυτοδιοίκησης 'Θησέας' του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Το σύνολο των ενταγμένων έργων της Χαλκιδικής στο πρόγραμμα είναι 188, με προϋπολογισμό 32,6 εκ. ευρώ κι από αυτά τα έργα ήδη έχουν αποκτήσει άδεια δημοπράτησης τα 77, με προϋπολογισμό 13,8 εκ. ευρώ. Τα έργα αυτά καλύπτουν τη χρονική περίοδο 2005 – 2009 και τα κονδύλια που καρπώνονται οι ΟΤΑ του Νομού σε σύγκριση με το ειδικό πρόγραμμα τοπικής αυτοδιοίκησης που κάλυψε την περίοδο 1999 – 2005 είναι σημαντικά αυξημένα, καθώς στη συγκεκριμένη επταετία οι ΟΤΑ της Χαλκιδικής έλαβαν 24,4 εκ. ευρώ, ενώ μέσα σε πέντε χρόνια λαμβάνουν 8,2 εκ. ευρώ περισσότερα από το 'Θησέα'. Σημαντική είναι και η ενίσχυση του Νομού από τον Αναπτυξιακό Νόμο. Ήδη έχουν υποβληθεί 65 επιχειρηματικά σχέδια από τη Χαλκιδική με

συνολικό ύψος επένδυσης 97,8 εκ. ευρώ και αιτούμενης επιχορήγησης 37 εκ. ευρώ, που θα δημιουργήσουν συνολικά 278 νέες θέσεις εργασίας. Από αυτά έχουν αξιολογηθεί και χρηματοδοτούνται 45 επιχειρηματικά σχέδια, ύψους επένδυσης 62,6 εκ. ευρώ και επιχορήγησης 23,9 εκ. ευρώ, που δημιουργούν 176 νέες θέσεις εργασίας».

*Πάρθηκε από εφημερίδα Χαλκιδικής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ένας σημαντικός θεσμός που βρίσκεται κοντά στον πολίτη και τα προβλήματα του. Η επικοινωνία με αυτόν επιφέρει καλύτερα αποτελέσματα όσων αφορά το περιβάλλον και γενικότερα προβλήματα που τον απασχολούν.

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα υπάρχουν και ολοένα και αυξάνονται. Σε συνεργασία των τοπικών φορέων και πολιτών μπορεί να μειωθούν σημαντικά και η συνεργασία αυτή να φέρει σημαντικά αποτελέσματα στο μέλλον. Πάνω απ' όλα πρέπει όλοι να συνειδητοποιήσουμε το πρόβλημα που υπάρχει και να ευαισθητοποιηθούμε όχι μόνο για να ζήσουμε εμείς καλύτερα αλλά και οι επόμενες γενιές να έχουν ό,τι εμείς αλλά και περισσότερα. Υπάρχουν ήδη συνεργασίες Τοπικής Αυτοδιοίκησης και διαφόρων επίσημων και μη ομάδων- σωματίων με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος και τα αποτελέσματα είναι πολύ ενθαρρυντικά.

Στον Νομό Χαλκιδικής γίνονται διάφορα έργα όπως: σχεδιασμός νέων ΧΥΤΑ που θα εξυπηρετούν όλο τον νομό πέρα από τον ήδη υπάρχων στην Κασσάνδρα, διάφορες μετρήσεις για την ποιότητα του νερού στις θάλασσες και άλλα.

Σημαντική είναι και η προσπάθεια των πολιτών που με διαφορές πρωτοβουλίες τους προσφέρουν σημαντικό έργο, καθαρίζοντας τις ακτές και δημιουργώντας διάφορα εκπαιδευτικά σεμινάρια στα σχολεία για το περιβάλλον και άλλα.

Η Χαλκιδική είναι ένα ιδανικός προορισμός για τους επισκέπτες που μπορεί να προσφέρει καλής ποιότητας νερά και καθαρές ακτές. Είναι ένας ιδανικός προορισμός για αυτούς που ενδιαφέρονται να την επισκεφτούν διότι συνδυάζει βουνό και θάλασσα. Πρώτον, τα βουνά όπως ο Ταξιάρχης είναι τόσο καλοκαιρινός και δροσερός προορισμός όσο και χειμωνιάτικος με τα υπέροχα έλατά του που κατακλύζουν το βουνό. Το ίδιο και οι υπέροχες παραλίες αναδεικνύουν, όχι άδικα, την Χαλκιδική, όπως οι παραλίες της Ιερισσού, της Ουρανούπολης, των Μουδανιών, του Αγίου Νικολάου και άλλες που αφήνουν στον επισκέπτη τις καλύτερες εντυπώσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

- ✧ Α. Τάχος: Δίκαιο προστασίας του περιβάλλοντος. Εκδόσεις: Σάκκουλας. Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2006
- ✧ Λ. Κοντού-Μάναλη: Διαχείριση στερεών αποβλήτων από τους ΟΤΑ, νομικές αδυναμίες και παλυνδρομίες(στο περιοδικό Δήμος-Τεύχος 2/2002 Β' μέρος, σελίδα 34)
- ✧ Ι. Καρακώστας: Περιβάλλον και Δίκαιο. Δεύτερη έκδοση Αθήνα 2006. Εκδόσεις: Σάκκουλας.
- ✧ Τ. Νικολόπουλος
- ✧ Θ. Μαυρουδάκης
- ✧ Ν. Κοσμάς
- ✧ Π. Βάθη
- ✧ Ε. Τασσοπούλου
- ✧ Δ. Πρόντζα
- ✧ Η διοικητική οργάνωση της περιβαλλοντικής πολιτικής και προστασίας. Εφημερίδα διοικητικού δικαίου 5/2007, σελίδα 687
- ✧ Ε. Κουτουπά- Ρεγκάκου: Δίκαιο του περιβάλλοντος. Εκδόσεις: Σάκκουλας. Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2007
- ✧ Κ. Σπανού: Δημόσια διοίκηση και περιβάλλον. Η Ελληνική εμπειρία στο Μ. Σκούρτος και Κ. Σοφούλης
- ✧ Η περιβαλλοντική πολιτική στην Ελλάδα. Ανάλυση του περιβαλλοντικού προβλήματος από την σκοπιά των κοινοτικών επιστημών. Αθήνα τυπωθήτο- Γ. Δαρδανός, σελίδα 115
- ✧ Κ. Σκανάβης- Π. Ζαχαράκη: Περιβάλλον και τοπική αυτοδιοίκηση. Περιβάλλον και δίκαιο, τεύχος 2/2002, σελίδα 193

- ✧ Α. Βαλάτσος- Μπαμπαλούτα: Η συμβολή της περιφερειακής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης στη προστασία του περιβάλλοντος. Περιβάλλον και δίκαιο, τεύχος 1/2007, σελίδα 52
- ✧ Φυλλάδιο «Η χρυσή ευκαιρία της Ελλάδας»
- ✧ Εφημερίδα Ελληνικός Χρυσός, τεύχος 9, Αύγουστος 1997 σε άρθρο με τίτλο «Η προστασία του περιβάλλοντος Πρώτη προτεραιότητα της TVX Hellas»
- ✧ Η περιγραφή των έργων αντιγράφεται σχεδόν αυτούσια από τον απολογισμό χρήσης του 1997 της TVX Hellas
- ✧ Ελληνικός Χρυσός , τεύχος 16 Ιούλιος-Αύγουστος 1998
- ✧ Ελληνικός Χρυσός τεύχος 18, Ιανουάριος 1999
- ✧ Εφημερίδα της Οικολογικής Κίνησης Θεσσαλονίκης: Τα Εν Οίκω Εν Δήμω, Τεύχος 25, Νοέμβριος 1997
- ✧ Δελτίο ενημέρωσης για το ερευνητικό έργο στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
www.cc.uoa.gr/boruoaa/mar98_g.html
- ✧ Ελληνικός Χρυσός τεύχος 21, 18/01/99
- ✧ Δημόσιο Γράμμα που απέστειλαν οι πρόεδροι των τριών δήμων της περιοχής 22/09/99
- ✧ Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, L 69/17, 10/03/2001

Διαδίκτυο.

- ✧ [europa.eu.int/comm./environment/statistics_en.htm,](http://europa.eu.int/comm./environment/statistics_en.htm)
- ✧ www.e-telescope.gr/gr/cat08/art08_021028.htm
- ✧ [www.ornithologiki.gr/gr/hos/grhos.htm,](http://www.ornithologiki.gr/gr/hos/grhos.htm)
- ✧ www.poet.gr «Οικολογία και εκπαίδευση»,
- ✧ www.teee.gr/online